

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 1 for; razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carovine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ *Nar. Posl.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjen poštarino.

Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano N.º 1960/1.*

Godina IV.

U Trstu 1 Februara 1873.

Broj 3.

Pitanja i odgovori.

Što je izobraženost?

(Dalje)

Što je krivo potuljenosti i patnji one prve vrsti, a što uzrok sjajnosti i blagostanju ove druge vrsti ljudih? Evo odgovora na to pitanje.

Onoj prvoj vrsti ljudih svijet nije drugo, nego kao pod pokrovom, velika i nedokučiva tajna. Tajna im je njihov postanak, tajna život, tajna smrt. Nit znaju odkud su, ni što su, ni čemu su. Tajna im je žarko na istoku sunce, tajna zvjezdami nakićena nebesa, tajna sa svojim mienami bljeda noćna mjesecina. Dokle se suncu raduju, noći se boje, a za zvijezde svoju sreću privežuju. Tajna im je bljesk i tutanj groma, tajna zviždanje vjetarab, tajna uzburkanost valovita mora. Kad sjeva i grmi, to im se medju sobom bogovi biju; kad vjetar vije, to su zemaljski duhovi jedno na drugoga udarili; a kad se more sa dna do neba uzpinje, to su se sprle medju sobom i povadile paklenske strahote. Ali neka tih povećih i potežjih svesvjetskih tajnah, kad im nebi bile tajne i sakrite nebrojene druge stvari, bez kojih nemože na zemlji čovjek čovječiji ni koraknuti, ako jih nepoznaje! No njim je tajna sve, što jih okružava na nebu i na zemlji. To su baš prava djeca, koja se svemu čude i od svačesa striepe jer još ničesa nepoznaju i ničesa nerazumiju. U tmni su se rodili, u tmni odgojili, pa se u tmni i viekom rastaju. Spac nezna, što je i kakvo je sunce, isto tako nezna ni oni, što je, ni kakav je svijet; jer nisu još progledali na svoje nutarnje duševne oči. No čovjek ipak nemože, da o svakoj na svijetu stvari svoju nemisli, ako je još glupiji i neumniji, samo što najveć puti o svem što misli, krivo misli, kao se eno vidi iz gori napomenuta kriva mišljenja nesretnih divljakah. Tomu krivomu mišljenju iliti pojmljenju veli se drugom besjedom laž, pogreška iliti bludnja, što takav čovjek luta i hludi iliti tumara kao bez glave i pada iz pogreške u pogrešku. To je putnik, što je zašao iliti sišao sa pravoga puta, pak se sve više gubi iz stranputice u stranputicu. I to je eto krivo svoj nevolji one prve vrsti ljudih.

gdje pako neima tajne, tu je očitost i istina. Tu najme čovjek ne samo što pravo shvaća i misli stvari, koje ga okružavaju, nego izviše zna, zašto se imaju shvaćati i misliti tako, a ne drugako. Toga radi, u istini se nahodeći čovjek zna i razumije, odkud je, što je i čemu je koja stvar, pak se prama tomu vlada i njom gospodari po svojoj volji. On se ničemu nečudi, ničesa neboji nego Baga istinoga, koji svijetom upravlja i svakomu po zaslugi dieli, to na ovom to na onom svijetu. To je prvi a bit će i zadnji stupanj ljudske izobraženosti. Istina dakle i očitost jest pravi i jedini uzrok sjajnosti i blagostanju onoj drugoj vrsti ljudih! Prva istina, što se je zakriesila u očima njihova uma, porodil drugu, a iz ovih dviuh vrenà treća, iz treće, četvrta itd. itd., dokle se god nenadjoše u nepregledni moru vida i božjeg svjetla. Pa kao god što čovjek danju vidi, što gdje stoji i što mu može koristiti i što škoditi, od čega mu se valja odmicati i k čemu primicati: isto tako, obasjan svjetlom istine, koraca on pouzdano napred na putu ovoga svijeta, gdje mu cijelo stvorenje božje služi i život oblažuje, kao svõmu gospodaru. On je svojim umom razabrao sile božje prirode i upotrebio jih na svoju korist i lagodu. Pro-niknuo je zakone duševnoga i tjelesnoga svijeta, pa prama

tim zakonom udesio iliti upravio svoj cijeli život. I tako, malo po malo, dovio se do pravoga čovječijega dostojanstva, gdje vladaju sjajnost, blagostanje i pravica.

Što je dakle izobraženost?

(Slijediti će.)

POUKA.

kako treba postupati s marvom (živinom) da neoboli, i što ima učiniti gospodar, kad mu oboli.

(Dalje)

Kako imaju biti svjetle staje iliti pojate?

Svakoj živoj stvari na svijetu bolje tekne u svjetlobi, nego li u tamoti; pa i zato treba da staje budo svjetle, a nesamo poradi zdravlja živine. Očima iliti vidu živinskomu osobito škodi, ako naglo iz tamne staje pride na sunce. Ljudi dakako misle, da to govedjoj živini i stadu neškodi; konji pako radi toga lahko dobe pogibeljne bolesti očijuh, a često posve i osliepe. Isto tako marvi škodi gola jaka sunčena svjetloba, i zato staje treba tako postaviti, da sunce živini *neudara ravno u oči*. Konjem osobito je ovo jako škodljivo, jer je poznato, da u takovih slučajih često *vrtoglavi* postanu, a oni, koji jurve imaju malu tiščanku, na prevelikoj sunčevoj svjetlobi, još više otiščave, dok napokon i posve zdivljaju.

Staje imaju biti čiste

Da se živina zdrava obćuva, vele mnogo joj pomaže *čistoća*, a čisto treba da se drži nesamo živina, nego takodjer i mjesto gdje živina stanuje. Ako se *koža* živine nesnaži, smrad napravi na njoj koru, pa dosti se puti radi toga porode dugotrajne kožne bolesti, i jer se tada blago potiti nemože, nkote se zatim takodjer i unutarne bolesti. Osobito tegleću živinu, konje i volove, koji se više puti moraju potiti i u prahu živjeti, često treba osnažiti i oštrigljeti: konje najme jedan put na dan, a vole najmanje tri puti u tjednu. Isto tako i živinu, koja je neprestano u staji, treba od načistoće čuvati. Dva putu u tjednu osnažiti ju i oštrigljeti, onda samo bilo bi dosti, kad bi se marva takodjer marljivo kupala i u obće tako držala, da se tako lahko nebi mogla oblatiti. Radi svega toga staje se imaju tako napraviti, da se cur, što ga stelja neupije, lahko može odciediti i hitro odteći. Nego to se razumi, mnogo zastoji u *stelji* i u tom, da se stelja većkrat na novo nastelje. Najbolja stelja je slama, jer ona hitro cur upije.

Ako se dakle dosti slame nastelje, pa se blatnija slama svaki dan od staje pobere, neće biti od nikakve potrebe, da se gnoj dan za dnevom iz staje iznaša. *Listje* ili sušanji upije cur jako manje, nego li slama, pa jer se i živina na njemu jako zamaže, s toga treba nesamo svaki dan drugo listje (veje) podstreti, nego i živinu češće čistiti i prati, ako ju gospodar čednu imati žele.

Pri *konjih* treba pako uvijek mokru stelju svaki dan posve osušiti i nakon nekoliko danah opet drugu podsteljati. Ljeti iznašati gnoj iz staje *svaki dan*, jurve poradi toga je dobro, da se nenkoti preveć bubah i mulah, koje marvu jako uznemiruju i muče.

Takodjer i volom, koji se za djelo rabe, treba već puti gnoj iz staje iznašati i kao konjem slame nastrti, i to, jer

su voli čistomu zraku privadjoni, i meće stelje potrebuju, da bolje poživaju.

U *ovčiji*h stajah može gnoj bez škode i ciele mjesece ostati. Ovce u staji nisu privezane, pa gazeć po slami s gnojem zmiešanom, stvore, da se gnoj sa slamom još bolje sjedini, kanoti i da cur dublje pod slamu pride. Zato ako se raztre dosti dobre stelje, koja mokrotu lahko upija i staje se dobro provjetre. kada je stado na paši, netreba se nikakva zla bojati. Uprav ovako radeć, može se i s kravami postupati, osobito ako krave nisu privezane, i proste po staji hoditi mogu.

Ako se gnoj iz staje, gdje su krave, svaki dan iznaša, istina nešto se stelje prištedi, al takov gnoj nije dosti moćan, radi uzroka, da se stelja s njim zadosti nezamieša, a i živina neleži tako toplo i mehko; osobito slabo pa tekne živini, ako leži na tlu škrlami, il opukami pokritu. Zato je najbolje, ako je moguće, dosti slame podsteljati, svaki je dan većma dodati, gnoj već puti iznašati, pa će i živina tako čista ostati.

Al nije dosti, da je samo živina čista, čisto mora biti takodjer i orudje, tlo i zidi staje. S toga je potrebno živinu marljivo prati i uvijek ju zatim dobro otrti, tlo i put po kojem živina izhadja i dohadja u staju, jedan put u tjednu pomesti i zidove staje barem jedan put u ljetu pobieliti.

(*Šliediti će.*)

D o p i s l.

Iz Istre.

Tko želi, da narod napreduje, taj se mora i starati, da se narodu pruže ona potrebna sredstva, kojimi se može ta svrha postignuti.

Sredstva pako, koja narod k napredku vode, mnoga su i različita, a među ovimi zauzima nedvojbeno škola prvo mjesto. Baciv pogled po Istri, moramo u istinu reći, da su se u zadnje vrijeme nekoje škole osnovale i to ne samo gdje živi Talijan, nego i ondje (ako razmjerno i manje) gdje obitava tri put na broju obilniji Slaven. Dobro, uzkliknut će tkogod, tako valja, samo na taj način moći će se Istra usporoditi s drugim pokrajinama — samo tako napried, pak će i kod nas nestati gluposti i neznanstva. Jest, i ja odobravam škole i veselim im se; nu ne ovakovim, kakove su u Istri. Dapače sree me boli, kad pomislim na narodnost moju, koja zauzima veći diel Istre, koja se je od šestoga vieka po Isukrstu do današnjega dana uzdržala, a sad ju kane Talijani u Šarenjačtvo pretvoriti. U istinu, škole se otvaraju, al ne za napriedak, nego za propast slavenske narodnosti u Istri; jer posvuda skoro vlada talijanski jezik u školi, a slavenskomu ni traga. Nu kako je to moguće, kad ima u Istri tri put više Slavenah, nego li Talijanah, i kad §. 19. izrekoma veli, da se moradu dati svakoj narodnosti sredstva za izobraženje, tim i škole. Dakle kako to, da vladaju Talijani te nam gnjetu svoj jezik u grlo? Tomu je kriva naša nemarnost. Mi davamo vlast tudjinu u ruke, a on nam kroji zakon, ne kakov je nam, nego njemu bolji. On, kad ga izaberemo za zastupnika, zaboravi, da osim Talijanah ima u Istri i Slavenah, koji moradu uživati jednaka prava kao Talijani, jer imadu jednake dužnosti. Sami smo krivi našoj nevolji, jer ako zapitaš kojega seljaka neznaicu: kako želiš, da ti se diete u školi poučava, dobit ćeš odgovor: hrvatski već zna, sad nek uči talijanski. Budalo! Jesi li ikad čuo od Talijana reći: moje diete zna talijanski, sad nek uči hrvatski? Nipošto! On poštuje svoju narodnost. Dakle Talijan mrzi tebe, a ti mu se gnjeteš. — Ali molim te, seljače, zašto da tvoje diete baš talijanski uči, kaniš ga morda poslat u Italiju, da si tamo kruh služi? Jeli? A nevidiš li gdje hrpimice dolaze Talijani u tvoju domovinu, da se nasite? A na posliedku, zašto šalješ tvoju djecu u školu? Valjda da štogod nauče? Jest, ti ju tom namjerom u školu šalješ, ali ja ti velim, da će ti se malo naučiti, dok ti ju nebudu u materinskom jeziku poučavali; jer dokle nauče talijanski, treba više vremena, a tebi se neće, da ti diete gubi vreme, pak veliš: nek ide radje ovce pasti, kad neće učiti. Učilo bi diete, ali jadno nerazumije. Dočim pako trati vreme učenjem talijan-

skoga jezika, moglo bi mnogošta naučit u materinskom jeziku što nenauči.

Tko sebe neštuje, nemože zabtjevati, da ga drugi štiju. Promisli i osviesti se, pak negovori tako nesmotreno i gledaj, komu davaš vlast nad sobom!

Iz hrvatskoga Primorja.

Onomadne doživjeli smo dva ugodna pojava na obzoru našega narodnoga gospodarstva. Osnovala se je u Senju Štedionica za grad Senj, a u Kraljevici za riečku županiju. To su znaci oživjele samosvjesti u našega naroda te ovi pokušaji, da se sami svojimi silami uzdignemo i sami svoje dobro promičemo, ova težnja neodvislosti od Rieke i od tudjih kapitalah, nemože uroditi, nego dobrim plodom, samo ako uprava tih novčanah zavoda bude valjana i u rukuh poštenih ljudih. S tom istom nakanom pomisliše nekoji osnovati „*Uzajemno brodarsko osiguravajuće društvo*“ (*Mutua*) za naše Primorje. Za zbilja, kad čovjek vidi, kakovoga je srca i kakove misli Rieka prema našem Primorju, nemože nego očobriti ovu pomisao.

Novci i naših Primoracah, uloženi u riečku štedionicu, neizdavaju se, ako nisu osigurani na riečke nepokretnine, a članovi riečke *Mutue*, koji nisu Riečani, težko dobivaju iz nje novce u zajam. Ako promislimo pako, da veći broj u *Mutui* osiguranih brodovah pripadaju ljudem iz našega Primorja, koje, kao n. p. Kostrena, Bakar i najveći broj kapetanah odgaja, onda nam se taj podhvat sasvim razborit i moguć čini samo ako svi na njoga prionu, tđ brodove iz riečke *Mutue* oduzmu, da jih unesu u to narodno društvo.

Sve to je domorodno i hvale vredno, samo u jednom neslažem se s onimi, koji okô toga rade, naimo u tom, gdje se to društvo naseliti ima. Štedionica za županiju nalazi se, kako rekoh, u Kraljevici, a to osiguravajuće društvo kane naseliti ili u Bakru, ili u Kraljevici. Traže naimo, da bude daleko od Rieke i to slog razloga toga, da promiču Bakar ili Kraljevicu i da svaku i najmanju korist od Rieke odvrte. Ovi razlozi po sebi bili bi dobri, kad veći politički razlog nebi jih nadmašivao i nešto nam drugo savjetovao. Na našem još po pravu i za zbilja hrvatskom zemljištu imamo mjesto Sušak, koj se nalazi odmah na drugoj obali male vode Rečine, koja dieli Rieku od zemljišta bakarskoga municipija. To mjesto ima nekoliko kûćah, blizu je grada Rieke te riečkimi stanovnici ponajviše sagradjeno, smatralo se je dosada kao prikrpina riečka. Kad se bude Rieka povećala, njezin već sada stegnuti prostor doprijeti će dakako k tomu, da se bude i Sušak povećao, ponajprije s toga, što će zemljišta za sgrade tu manje stojati, nego li u samom gradu. Zar nebi mi imali misliti, da se tim što više okoristimo tđ da zadobijemo našoj zemlji mjesto, koje neće biti sasvim neznaatno? Naprotiv, ostavimo li ga svojem udesu, zar neće upliv riečkoga talijanstva preći i riečki most tđ prisvojiti si srce i toga našeg mjesta, koja će biti možda u budućé i proti nam? A da se mi zauzmemo zanj tđ ga učinimo narodnom tvrdjom proti sve to dalje prodirućoj poplavi talijanskoj, nobi samo imali materijalnih koristih, već bi očuvali i narodnost od prieteće pogibelji.

Govorilo se o premješćenju hrvatskih oblastih i školah iz Rieke. Odbor, kômu je bilo o tom skrbiti, nije mogao odlučno kazati za jedno ili za drugo mjesto; predlagao je ipak kao najprikladnije Bakar. Iz svega toga nebi ništa, al ipak, premda riečko pitanje nije po pravu još odlučno riešeno, mislim da neće moć i nadalje trpiti, da naše oblasti sjede u gradu, gdje neimaju nikakva ugleda, tđ izvan mjesta svoga djelovanja. Ako hoćemo biti dosljednimi tđ odstraniti od Rieke svaku korist, izviruću od naših novacah i zavodah, morali bi ponajprije premjestiti sve te uredé i škole. Ali kamo? To je veliko pitanje. Ja cionim nikamo drugamo, nego na Sušak. Svi naši narodni uredi, škole i novčani zavodi dali bi tomu mjestu narodnu oznaku, koju bi riečki talijanomaši zaman tražili izbrisati. Probudila bi se sviest istih sušačkih stanovnikah, koji bi drage volje ostali vierni narodnoj zastavi, jer bi u tom nalazili svoju korist.

Činili mi štogod nam drago, dodje li Rieka do znaenite trgovine i obrta, pritezat će k sebi Primorce i ljude

gorskoga kotara, blepeće za radom i dobitkom. Ovi će se vremenom udomiti u gradu i prilagoditi se vladajućemu u njem duhu; dočim ako budu imali na Sušaku narodno ognjište, lahko će se oko njega sakupljati, tđ grijati duše svoje svetim plamenom domoljublja, kako to čine Irci u Americi, koji se u gradovih skupljaju u tako zvanih irskih kvartirih iliti ulicah. Istina Bog, da su nam sad Rieku oduzeli, ali zar boćemo se mi zato odreći našega na nju prava? Zar se nenadamo više, da će se ona prije ili poslije vratit na ono, što joj je prirodno naznađeno, da bude najme jednim od najsjajnijih gradovah naše zemlje? To vrijeme mora doći, ako žele Ugar-ska i Hrvatska kao dvie rodjene sestre živiti i napredovati. Čekajuć dakle na to vrijeme, nam je ostati na vratih grada Rieke, tđ držati tamo tudjim pridošlicam neprestance pred očima naša rastuću silu i naš uztrajni odpor. Zar će Hrvat-ska svigđje uzmicati pred nasrtajućim tudjinstvom? Kad se bude hrvatsko pravo na Rieku opet priznalo, mudro će ipak i pravedno biti, da štajemo tute vladajući talijanski jezik. Napokon nam nije poći daleko od Rieke, jer stare uspomene spajaju našu županiju s tim gradom, a one vriede u očima naroda mnogo više, nego li i najumniji govori.

Osim tih razlogah, koji su u obće za to, da nezapuštja-mo Sušaka, ima još jedan razlog napose za to, da se uzajemno brodarsko osig. društvo osnuje na tom mjestu. Većina kostrenskih i u obće primorskih kapetanah jesu u društvu sa riečkimi brodovlastnici, tđ ako Riečani trebaju dobrih pri-morskih kapetanah, to i oni često trebaju riečke gospode, da jim dadu službu na svojih brodovih. S toga svi oni prisiljeni su dolaziti na Rieku za svoje poslove, pak tom prilikom bilo bi jim lahko vršiti svoje poslove kod *hrvatskoga uzaj. osig. Društva*, tđ dolaziti na njegove sastanke i sjednice, kad bi to bilo na Sušaku, a ne u kojem dalnjem mjestu. Mnogo pako kostrenskih i inih primorskih brodovlastnikah stanuju na Rieci tđ oni bi za cijelo svom dušom pripomogli to narodno društvo, kad jim nebi daleko bilo. Kad bude pako gotova željeznica riečko-karlovačka, bit će i stanovnikom gorskoga kotara mnogo lakše doći na Rieku, nego u ikoji drugi grad primorski. — Nekoja gospoda viču proti centralizaciji to kažu: zašto bi mi sve sakupljali na Rieci? i drugi se gradovi pri-morski moraju uzdići, svaka centralizacija je škodljiva. To je istina; ali tu nije govora o centralizaciji, jer Sušak je dosad sasvim novo mjesto, na kojem nema ništa; a s druge strane, kad kanimo učiniti kakov zavod, zar hoćemo ga po-staviti na takovo mjesto, gdje mu nije nade dobrá uspjehu, samo s toga, da nebude u velikú središtu?

Znam, da će ove moje mišli naći protivnikah u mnogih žiteljah naših primorskih gradovah, ali ja je izjavih sasvim otvoreno bez mržnje i bez ulagivanja, jer sam uvjeren, da će napokon i njihova domoljubna srca odabrati radje obće narodno dobro, nego li korist svojega zavičaja.*)

*) Mi ovaj dopis štampamo, premda se u svemu neslažemo s njegovimi na-zorí, što čemo u svoje vrijeme na ovom mjestu napose razložiti. Ured.

Svašta ponešto.

KRV NIJE VODA.

P. C. rodóm iz B. u Istri, tražeć svoju sroču, preseli se godine 1859. u sjevernu Ameriku. S početka mu nije išlo baš najbolje, akoprem se kruto trudio i mučio, jer sreća nigdje na svijetu nećeka čovjeka na ležće, pa ni u Americi. Nego gdje je pamet, poštenje i krepka volja, tu je i blago-slov božji, pa čovjek najposlje nadvlada sve zapreke; tako jih je nadvladao i taj naš zemljak, te postao u kratko vrijeme bogat i čuven trgovac u gradu Brooklynu. Što mu je najviše pomoglo do te sreće, jest njegov materinski hrvatski jezik. Tu će mnogi ludo huknuti: što može čovjeku pomoći hrvat-ski jezik u dalekoj Americi! Ništa, sasvim ništa, kad bi Slaveni svi i svuda bili izdajice i odmetnici, kao što su nekoji na našu skrajnu sramotu u svojoj rodjenoj domovini. Al se i Sla-veni, kao svi drugi narodi, ljube medju sobom i vole svojemu, nego li tudjincu. Brooklyn je velik trgovački grad na moru, a

naš zemljak u tom gradu trgovac od dubana iliti tabaka. U luci iliti portu brooklynskom pristaju brodovi sa svih stranah svijeta, pa i mnogo ruskih i naših domaćih. Pa kako krv nije voda, u koga će slavenski brodovi i slavenski mornari kreći tabak i nabavit si dubana za dalek put, nego u našega Istranina, koji akoprem zna još pet drugih jezika, ipak go-vori milo i sladko najradje onim jezikom, kojim je na ma-terinu krilu progovorio pod očnim krovom, i kojim govori malom razlikom sto milijunah živih dušah na svijetu? U tu-djinstvu čovjek najbolje čuti, što je narod i što je domovina, pa kad se može dosita s kim porazgovoriti u svojem materinskom jeziku, to mu se tada čini kao da je doma. Svaka rieč, svaki glas spominje ga materinih milinah, pa kao žarko ljubi svoje roditelje i svoju rodjenu braću, tako ljubi i vaskolik narod svoj i svoju daleku domovinu. Toga radi naš bi zemljak tražio u brooklynskoj luci slavenske mornare, da mu u nji-hovu društvu sreću odlahne, a oni bi tražili njega, da im bude na ruku u tudjem svijetu i da dadu dobiti njemu prije, nego ikomu drugomu. I prošle godine, kad je Aleksij, veliki knez ruski, po Americi putovao, pak su bila usidrana u brooklyn-skoj luci tri velika ratna broda ruska, što su kneza pratila, ruski častnici i ruska čeljad, doznavši za našega Istranina, kupiše na veliko za vojsku tabaka od njega i platiše ga sve novimi žutaći samo zato, što je Slaven i što se je liepo s njimi razgovarao u svojem i njihovom materinskom jeziku. Tako se je čto zamogao i zabogatio taj naš zemljak u Brooklynu gradu, gdje se je i oženio sa kćorju svojoga ple-mena, najme jednom Slovenkom, koju je sreća kao i njega tamo naniela!

Sa dobrije Raše.

ČASNEB

II.

Jedan put se zveri pokaralo

To za strari velike to male;

Al si samo pomoć nemogahu,

Ni pravice pravu dati znađu.

Pak so u tom već na kraju složo,

Da se jedan sud sastavit može —

Sud pravičan, dobar i bez vole,

Gde će biti blaga svake fote.

Za sudea su zmiju učinili,

A četiri skopea porastili,

Da joj budu po boku na sudu,

Da noreće nikad koju ludu.

Za pisaro postavili žabe,

A za ono, koji noveo grabe —

Z' advokato postaviše puže;

Lepu sudu, kako lepo ruže!

Dok se zmija do suda dovněo,

Već pravdašu smrtna ura tuće;

Dok se skopei na svoj posal daju,

Troba jih još buditi u staju;

Dokle žabo supltku učine,

Na iztoku sto put suneo sine;

A dokle se puži advokati

Pripravili koga zastupati,

Dokle odo i koza i zelje

I ufanja i velike želje.

..

Gde se sudu po takvom kopitu,

Narod nima radost starovitu.

Neukú Nauka.

Dodavanje sode u svinjsku hranu.

Neima dvojbe, da svinje ljeti osobito, gdjeno nezrelo voće i toliko druge kisle hrane jedu, obole. Da se tomu predu-sretne, dadne im se u hranu, na jedan kabal po dvie male žličice sode. Ova sol suzbije suvišnu kiselinu pak i hranu probavljivijom učini. — Valja dodati, da je obična soda veoma jeftina (ciena).

Mazanje voćakah vapnom

pokazalo se dosad veoma korisnim, jer ne samo da se tim mnogi mladi kukci na kori i pod korom utamane, nego i drveće ljepše i zdravije raste. Nu netreba, kao što se to obično čini, drveće na kašu razmućenim vapnom mazati, jer takov voć-njak negodi oku; dosta je ako se voćke namažu bistrom vo-dom vapnencom, koja se ovako pravi: Jedan kilogram (nešto preko 1 $\frac{3}{4}$ beč. funte) gašena vapna pomieša se u 770 lit. vode (1 litra = nešto preko pol oke), te promiešav ju nekoliko krat, ostavi se u miru, dok se vapno sjedne. Za nekoliko vre-mena ostati će ozgor bistra voda, u kojoj je ipak dosta

vapna razpušteno, da se njom vočke omočiti mogu. Nu nije dosta da se omoče sama stabla, to treba činiti i s debljim granjem.

NOVE KNJIGE.

Tragedija „Marta Posadnica“ od M. Bana, koju smo već na ovom mjestu spomenuli i preporučili, uprav je izišla izpod tiska u tiskarnici D. Pretnera u Dubroniku i stoji 80 nvč. Čim ovo razgllašujemo, nedvojimo ni najmanje, da će naši imućniji čitatelji rado uložiti taj malen novac, da se upoznaju s tim najnovijim pjesničkim proizvodom našega Bana.

* Knjiga Seljak, što ju je napisao i priobčio u „Pučkom Prijatelju“ pokojni *Vilko Svetac*, a izdao *Bartol Francelj*, i koju smo već i mi na ovom mjestu spomenuli, dotiskana je, te se može dobiti kod izdavatelja u Varaždinu za 90 nvč. Mi ju i opet preporučamo našim hrvatskim seljakom i poljodjelcem.

* Slavjan, časnik slovstven i uzajemen za Slavjane književne i prosvjetljene. Vreduje ga i na svjetlo dava *Matija Majar* v Celvece (Klagenfurt). Izhaja deset put v lete i ve-lja 3 for.

* Upravo ovih danah izašla je ovdje izpod tiska knjiga na talijanskom jeziku „*Breve repertorio medico-chirurgico, dedicato alla marina mercantile nazionale*“ od našega rodoljuba dalmatinca Dr. Ant. Šutine, i može se dobiti u tršćanskih knjigarah po 2 for. komad. Kako sam spisatelj veli, ovu će knjigu prevesti na *hrvatski jeziki* i za koje će vrijeme bieli sviet ugledati, ali međjutim i dok se taj prevod dotiska, nemožemo nego što toplije preporučiti ne samo mornarom, kojim je dielo namjenjeno, nego i ostalomu občinstvo, počim popularno razpravlja razne bolesti i čitatelja opominje, kako se čovjek može sam liečiti bez pomoći lječnikove.

Različite viesti.

* Jednake dužnosti i jednaka prava, tumače njemački centraliste u Beču u osnovi novog izbornog reda, kojega je namilo ministarstvo podnieti rajhsrata na odobrenje, evo ovako: usljed te osnove birati će neposriedno za Rajhsrat; u Českoj 1800.000 Niemacah 57, dočim će Česi, koji broje 3200.000 dušah samo 33 zastupnika; u Moravskoj 514.900 Niemacah 25, a 1440.000 Čehah 9 (devet); u Šlezkoj 258.000 Niemacah 9, a 248.000 Slavjanah 1 (jednoga); u Kranjskoj 28.000 Niemacah 4, a 423.000 Slovenacah takodjer 4; u Štajerskoj na 413.000 Slovenah 3 zastupnika, na 717.000 Niemacah pako 19. U Dalmaciji na preko 400.000 Hrvatoh 6, dočim pelasgo-latincem-autonomašom kojih je jedva 20.000, određuje zakon 2 zastupnika. — Istarski Hrvati i Slovenci, kojih imade preko 174.000, biti će kao i dosele bez svojih poslanikah, isto tako i Sloveni tršćanske okolice, u broju od kakvih 40.000 dušah, morati će se zadovoljiti, da jih Talijani zastupaju. — Može li još kogod posumnjati, da se nekroji jednaka pravica za sve narode?!

* Svetojeronimsko društvo u Zagrebu napreduje, hvata Bogu, bolje nego smo se mogli nadati. Po zadnjem izvješću imalo je to društvo za izdavanje pučkih knjigah, do 1 srpnja (julija) 1872, utemeljiteljah 45. članovah 1. reda 126, II. reda 252, III. reda 1838; svih skupa bijaše 2261, bez onih, koji su dosad plaćali po 50. nvč. na godinu. Dakle od 1. srpnja 1871. do 1. srpnja 1872. upisalo se: utemeljitelja 2, člana

I. reda 2, II. reda 32, III. reda 466; skupa 502 člana. Uslied podnešena računa prijeloz je društvo od 21. kolovoza (augusta) 1870. do 21. kolovoza 1871, for. 6688.92 nvč., dočim je u to vrijeme na izdanje knjigah itd. izdalo 6348 f. 13 novč. ter tako ostalo u društvenoj blagajni 340 f. 70 novč.; kojoj svoti, kad se pribroji aktivna imovina od 2780 f. 79 novč. i ona u javnih papirih od 20.725 f. a odbije zaostali dug od 34 f., pokazuje se, da društvena imovina jest od 23.471 for. 79 novč. — Kako jurve javismo, ovo je društvo osim *Koledara* za god. 1872. (u 8000 otisakah) tečajem god. 1872. jošter izdalo knjižicu (u 6000 otisakah) pod naslovom „*Mlada Majka*“ i knjigu (u 6000 otisakah) „*O životinjah domaćih i stranjstkih*“ sa slikami, te i razposlalo svojim članovom. Iz ovdje u kratko nacrtana izvješća društvo je pobudilo ljepih nadah i njegove su knjige stekle do sada obće odobrenje sviestnih prijateljah našega puka, pak upravo zato nemožemo nego što toplije preporučiti našim stovanim štiocem, osobito pako častnomu svećenstvu, da u što većem broju u društvo stupe, i ujedno molimo vriedne rodoljube, da svojski nastoje oko skupljanja godišnjih članovah s prineskom od 1 f.

* Životopis pokojnoga dra. Ljudevita Gaja sa oprsnom slikom njegovom donosi prekrasna slikovan tjednik češki „*Svętozor*“, koji izlazi u zlatnom Pragu sedmu godinu pod odgovornim uredničtvom čuvenoga spisatelja g. Jos. J. Kofána — u broju 50. 51. Na kraju je, čitateljem „*Naše Sloge*“ poznat poziv g. Velimira Gaja o vraćanju spisa, u naruč uzetih iz knjižnice njegove, i o skupljanju gradje k životopisu dra. Ljudevita Gaja, rieč po rieč na češki jezik preveden. U početku diela II. životopisa (u br. 51.) pisac, pominjuć postanje knjižnice Gajeve, veli: „... knjižovna jeho na uměka a vzdane knjihi jihostlovanské je bohata.“ — Nedavno je o knjižnici Gajevoj pražka „*la Correspondance slave*“ doniela osobiti članak pod nadpisom: „*Une bibliothéque slave*“ (br. 89.)

* Mirovine (penzije) u Čislajtaniji za god. 1873. iznašaju 12 mil. 133.702 for. t. j. 3% od ukupna državna dohodka, a porazdieliti će se ova svata među 57028 osobe.

* Kako Magjari sami o sebi sude. Čuveni poljski general i bivši zapovjednik magjarske revolucionarne vojske god. 1849, grof Dembinski, piše u svojih memoarih iliti uspomenah, da mu je bivši tadašnji magjarski ministar rata, Meszáros, prigodom dignuća (Dembinskoga) od glavna zapovjedništva, ovako rekao: „Častni Dembinski, da sam vas u Debrecinu vidio, kad ste u Ugarsku došao, pak poznao vašu vieštinu kao sada, rekao bih vam bio: dragi prijatelju, nemojte gubiti vaše dično svjetsko ime u Ugarskoj, — naš vam je narod pun sama sebe, mi mislimo, da sve znamo i svega imamo, pak ipak nit mi što znamo, nit mi što imamo.“ Rekli bismo, da Meszáros nije istine rekao, kad nebismo vidili, da i sada nije drugačije.

Opomena.

Tko se još zeli predbrojiti na „*Našu Slogu*“, neka se samo javi, mi mu možemo poslužiti sa svimi brojevi. Samo molimo, neka nam se novci šalju putem Poštarske naputnice (Assegno postale, Postanweisung), koja nekošta nego 5 novč., a na njoj se može napisati što koga volja. Ako kad tko Lista nedobi, neka nam to prijavi u otvorenu pismu, za koje se ništa neplati.

Uredništvo.

Tèk Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 30 Januara 1873.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	—
Carški dukati (ceklini)	5.10	5.18	5.18	—	5.14	5.15	5.14	5.14	5.13	5.14	—	5.14	5.13	—	—	—
Napoloni	8.65	8.65	8.65	—	8.66	8.67	8.67	8.67	8.67	8.67	—	8.70	8.69	8.67	8.67	—
Liro Ingleske	10.90	10.91	10.90	—	10.90	10.92	10.91	10.92	10.92	10.92	—	10.94	10.91	10.92	10.92	—
Srebro prid (aggio)	106.50	106.50	106.50	—	106.35	106.50	106.50	106.35	106.35	106.30	—	106.65	156.65	107.25	107.25	—

izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabalić.

Tisk. Sinovi K. Amati